

53^e Jaargang

Dinsdag 9 januari 2018

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

‘Als onbekend en nochtans bekend.’

2 Korinthe 6:9a:

Hoe staan we bekend? Om deze vraag en het antwoord kunnen we ons erg druk maken en we spannen er ons voor in om daarin wat te sturen. Dit gaat de gemeenten en ook de pastorieën niet voorbij. Zijn er eigenlijk wel mensen die hier geen last van hebben...? Het lijkt van niet. Toch zijn ze er. De vraag hoe ze bekend staan is bij hen ondergeschikt aan de vraag wie ze zelf zijn en wat ze te zeggen hebben in de kerk en in de wereld.

De apostel Paulus is zo iemand. In het gedeelte waarin de tekst staat somt hij een aantal tegenstellingen op als kenmerken van zijn apostolische bediening. Hierbij noemt hij ook ‘als onbekend en nochtans bekend’. Misschien dat u denkt: ‘Toch wel een fijne eigenschap, zo los te zijn van wat mensen denken en zeggen over je.’ Vergis u niet, Paulus heeft dat niet van zichzelf. Het is immers een kenmerk van zijn bediening en die heeft hij niet zelf aangenomen. Het is een vrucht van genade!

De Heere is hem tegengekomen op zijn vrome levensweg van zelfhandhaving en eigengerechtigheid. Paulus moest met alles wat hij meende te bezitten (Filip. 3:4-6) buigen voor en naar recht vergaan onder Gods heiligheid (Hand. 9:3). Zijn blakende vijandschap tegenover de Heere Jezus kwam openbaar. Deze ‘vijand’ had nu niets meer in te brengen. Door de overmacht van Gods genade was er van Paulus een hulpeloze bidder overgebleven die zichzelf niet meer kon rechtvaardigen. In deze weg heeft hij kennis aan Christus gekregen en hij heeft vervolgd Hem te kennen. Zijn prediking was daarom Christus alleen. Alle andere gronden zijn immers onder zijn leven weggevallen (Filip. 3:7-9). Christus alleen... dan preek je niet vanuit de behoeften van de mens maar dan preek je vanuit God. Christus alleen... dan breek je alles af wat buiten Christus is want dat kan niet bestaan voor Gods rechtvaardigheid en heiligheid. Christus alleen... dan gun je een zondaar alleen maar rust in Christus: ‘Zo zijn wij dan gezanten van Christuswege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christuswege: Laat u met God verzoenen. Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.’

Deze prediking roept spanningen op. Tweeërlei meningen over Paulus en zijn boodschap gaan rond. Voor sommigen is Paulus goed, voor anderen slecht. Voor de één is hij ‘onbekend’ en die haalt daarom z’n schouders over hem op, voor de ander is hij ‘nochtans bekend’.

Het woordje ‘onbekend’ betekent niet dat men niet weet wie Paulus is. Over dit kennen gaat het niet. Met een groet op straat -misschien wel dagelijks- kunnen we nog onbekend blijven aan elkaar. Het gaat in het woord onbekend over wel of niet erkennen. Namelijk dat Paulus door God geroepen is en het Woord van de Heere verkondigt. Het

gaat daarin ook om herkenning. Be-amen, dat waar Paulus over spreekt de waarheid is. Een onbekende van Paulus zal dat nooit erkennen. Dat betekent immers geestelijk gezien zijn of haar ondergang, net als bij Paulus. Daar willen ze nu juist niet aan. Vandaar ook die ergernis! Ook bij u?

Opmerkelijk is dat Paulus juist in zijn verdediging nog een appèl richt tot de gemeente: ‘En wij als medearbeidende, bidden u ook, dat gij de genade Gods niet tevergeefs moogt ontvangen hebben.’ Hij onderbouwt dit appèl vanuit de Schrift (Jesaja 49:8). Hieruit blijkt dat Paulus niet voor zichzelf strijdt maar wegen zoekt om blijvend de bijbelse boodschap in de gemeente te brengen. Hij gaat ‘gewoon’ door met preken. Dat is ten diepste genade van God om temidden van een gemeente, vol ongeloof en tegenstellingen, Zijn dienstknecht te laten arbeiden, die zelf mag leven door genade en blijvend het werk van de drie-enige God in het zaligmaken van zondaars verkondigt! Is dat al tot een wonder voor ons geworden?

Toch is er ook vrucht op de prediking. Dat maakt het woordje ‘nochtans’ duidelijk. Er zijn er ook die Paulus wel kennen. Het gaat dan om erkennen en herkenning. Door genade zijn er in de gemeente die de roeping van Paulus erkennen en die zijn boodschap aanvaard hebben. Zij zijn getroffen en neergeveld door de boodschap dat zij voor God niet kunnen bestaan met hun gerechtigheden. Zij hebben gebogen onder de prediking, waarin de noodzaak werd verkondigd van een Middelaar, Die geen zonde gekend heeft en Die God voor ons zonde heeft gemaakt. Hun ogen gingen open voor Gods rechtvaardigheid en dat vóór alles Zijn geschonden deugden verheerlijkt moeten worden. Daar voor ingewonnen te zijn is aan de ene kant de doodsteek aan al het onze. Dan leven we in, tijdelijke en eeuwige straffen verdiend te hebben. Maar aan de andere kant opent het de zielsogen voor Christus. Zijn gerechtigheid wordt dan dierbaar en gepast: Hij mijn zonden, ik Zijn gerechtigheid. De straf die ons de vrede aanbrengt was op Hem! Zo worden wij rechtvaardigheid Gods in Hem: gerechtvaardigd voor God. Zijn gerechtigheid wordt ons dan toegerekend. Zo ontvangen we de genade van God... in Hem! Zo is er ook een band aan elkaar. Zijn wij al een bekende van Paulus?

‘Onbekend, nochtans bekend’, twee meningen over een kind van God die in de wereld rondgaan en tot in de kerk hun sporen trekken. Het is een kenmerk van het geestelijke leven. Niet alleen voor een apostel, of voor een ambtsdrager, maar voor alle kinderen Gods. Naast alle pijn en verdriet die het geeft, vertolkt het vooral de innerlijke gesteldheid. Het is een geestelijke vreugde te mogen weten bekend te zijn bij de drie-enige God. Dan maak je je niet meer druk om wat mensen denken en zeggen. Dan heb je wat te zeggen als onbekend en nochtans bekend!

A. Hoekman

Kippen en oliebollen

Ik herinner mij, als jongen in de kerk van Dordrecht, dat onze dominee H.C. van der Ent op zijn karakteristieke manier eens een preek begon met de vraag of er van de feestdagen nog wat overgeschoten was. Hij zei: "Er is veel gegeten en er is veel gedronken. En nu zijn de kippen op. En de olieballen zijn op. Maar is er nog wat van de feestdagen overgeschoten? Nee, niet van het eten, maar van het Woord dat we gehoord hebben?" Dat was een terechte vraag. Want we zijn zo vaak naar de kerk geweest. Eerste Kerstdag, Tweede Kerstdag, Oudejaarsdag, Nieuwjaarsmorgen. Wat zou het droevig zijn als het met het Woord net zo gaat als met de kippen en de olieballen. Dat er niets van overschiet. Dat we dezelfde gebleven zijn. Onbekeerd het oude jaar uit. En onbekeerd het nieuwe jaar in. En als we dan zo moeten sterven? Wat dan?

Of mochten wij teerkost op de weg meenemen? Zoals de broers?

Als Jozef zich bekend maakt, besterven de broers het van angst. Want wat hebben ze hem aangedaan? En nu staat hij hier als onderkoning van Egypte! O wat zijn ze bang voor zijn wraak!

Als Jozef hun schrik ziet, stelt hij hen gerust. Hij zegt: 'Nadert tot mij! Wees niet bang.' Jozef wil ze van zijn liefde overtuigen. Nadrukkelijk noemt hij zich daarom hun broeder.

In de natuur zien we dat na een hevige storm de zee nog een tijd onrustig is. De wind is gaan liggen, de zon schijnt, maar de golven kunnen maar zo moeilijk tot bedaren komen. En zo is het ook in de praktijk van het geestelijke leven. Er is niet altijd direct een blijvende vrede in het hart van een zondaar. Als je iets van de schrik des Heeren en je strafwaardigheid hebt ingeleefd. En als de Heere Jezus Zich dan door Woord en Geest voor het eerst aan je hart openbaart, dan kan er nog zoveel verwarring zijn. De vrede wil nog niet direct doorbreken. Het is soms te groot en te heerlijk om waar te zijn. Maar de Heere Jezus weet zo'n ziel gerust te stellen. Hoe vriendelijk en ontfermend spreekt Jezus tot een

verbroken en verslagen hart. Wat een vrijmoedigheid geeft Hij aan schuchtere zielen. *Nadert tot mij!*

Is dat onze ervaring geweest op het Kerstfeest? Hebben wij net als de herders van Efratha het Kindeke gevonden? Hebben wij met de wijzen uit het Oosten onze knieën gebogen voor de geboren Koning der Joden? Of bestond Kerstfeest 2017 alleen uit kippen en olieballen? Uit gezelligheid en godsdienstigheid? Dan blijft er niets van over en zijn we niet beter dan de wereld die leeft voor eten en drinken en vrolijk zijn.

Misschien was er een momentje dat we werden aangesproken. We werden een ogenblik gevoelig, misschien wel door een psalmregel of omdat de dominee het zo mooi zei. Maar we bleven onbekeerd. Even een rimpeling in de vijver van onze ziel. Maar daarna werd het weer helemaal stil. Dan is het wel Kerstfeest geweest. En dan is het Woord gepredikt. Maar het heeft geen kracht gedaan. En als God het niet voorkomt, gaan we voor eeuwig verloren. Vanwege de hardheid van ons hart.

Of hebben we net als de broers iets mogen beleven van het wonder, dat mensen in hun verlorenheid genade ontvangen? En dat je iets mocht beginnen te begrijpen van wat de Naam Jezus inhoudt: de HEERE maakt zalig. Als het zo Kerstfeest werd. Dat je de Heere Jezus in het gewaad van Zijn Woord mocht ontmoeten. Misschien slechts van verre en door de nevels heen. En kun je het nog niet helemaal bevatten. Maar dan wordt het toch stil van binnen. En dan kun je verder, ook het jaar 2018 in. Een jaar waar je misschien wel tegenop ziet. Vanwege ziekten en zorgen die je leven zijn binnengekomen.

Maar als Bethlehem voor ons echt een broodhuis mocht zijn. En we hebben het Brood dat uit de hemel is neergedaald (Johannes 6:50) uit de kribbe mogen eten. Als een groot beest bij God (Psalm 73:22), net als de broers. Dan schiet er zeker wat van over. Dan zijn we dat zomaar niet kwijt. Dan krijg je 'teerkost op de weg'. Zeg maar, een lunchpakketje voor onderweg. Zoals psalm 84 dat zegt: 'Zij gaan van kracht tot kracht steeds voort, elk hunner zal in het zalig oord van Sion haast voor God verschijnen.'

M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

Genesis 45:21
Zo gaf Jozef hun
wagens naar Fa-
rao's bevel; ook gaf
hij hun teerkost op
den weg.

Het berijmde vers 10 van Psalm 68 was in het verleden een hart onder de riem en dat is nog zo. Gods Woord is ongebonden. Het is voor de tijd en het werkt in de tijd. Gods Woord is eeuwig. Het spreekt van God Zelf. Hij wijst op Zijn spreken en op Zijn doen. De eeuwen door. Het is rijk van inhoud. Het is de moeite waard te lezen in het Woord en het persoonlijk te kennen. Zoals we dat bemerken in vers 10. Het eren van de Heere. Waarom het eindigt met eerbied prijzen van de Heere. Wie de Heere is en wat Hij schenkt. Zijn doen in het heden en in de toekomst.

In het Hebreeuws begint de vervoeging van het werkwoord met het persoonlijk voornaamwoord Hij. Wanneer het geestelijk leven functioneert naar het Woord, naar de wil van de Heere, wordt het persoonlijk voornaamwoord 'Hij' al meer beleden en onderstreept. Psalm 68:10 wordt meegenomen in prediking, catechese en pastoraat. Vanzelf ook in het leven van gemeenteleden. De geestelijke groei komen we ook tegen in de belijdenis van de kerk. Ik geloof het eeuwige leven. Naar aanleiding van het twaalfde artikel van het apostolicum lezen we in de catechismus een rijk belijden. Er is leven. Eeuwig, zalig leven. Het is zeker. Nu zijn er de eeuwen door twee sprekende, werkende werkelijkheden. Leven en dood. Leven is Gods gave. God Zelf is leven. Hij is de levende God. Heel sterk kunnen we dit lezen in het Oude Testament. Het verschil tussen God de Heere en de goden der Kanaänieten in de tijd van Elia (1 Kon. 18). God de Heere is de bron van alle leven. Van mens, dier en plant. Opvallend is dat het onderscheid tussen de mens en de andere schepselen duidelijk

Het Apostolicum (42)

beschreven staat. De Heere God blies de mens de adem des levens in door zijn neusgaten en zo werd de mens tot een levend persoon. Dit gebeurde nadat de Heere God de mens had geformeerd uit het stof van de aarde (Gen. 2:7). Dit is geen beeldspraak, maar werkelijkheid. Het leven is Gods gave. Hij heeft het bij dit geschenk niet gelaten. Zijn zorg, Zijn leiding, Zijn hulp en bewaring is er. De Heere is aan allen goed en Zijn barmhartigheden zijn over al Zijn werken (Ps. 145:9). Dit behoort bijzonder op de dankdag centraal te staan. Vandaag is dat zeker noodzakelijk. De Heere geeft allen wat goed en nodig is voor dit leven. Tegenover het leven staat de dood. Door de zonde voltrekt zich de dood. Wat in Romeinen 5:12 staat is een samenvatting van wat geschreven staat in beide Testamenten. In Rom. 5:12 staat 'gelijk door één mens de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood, en alzo de dood tot alle mensen doorgegaan is, in welken allen gezondigd hebben. Nadrukkelijk legt Paulus verband tussen zonde en de dood met een duidelijke verwijzing naar Genesis 3:2-7. De zonde in Genesis 3:5-7 spreekt van, wijst op het verbreken van de band met de levende God en daardoor met het leven. Naar de Heilige Schrift dient geleefd te worden bij de geestelijke, de lichamelijke en de eeuwige dood. De laatste is de voltrekking van het definitieve en eeuwig oordeel van de dood. Nu is er ook het eeuwige leven. In het Oude Testament worden we erop gewezen. Wat het is en waarvan het spreekt en welk doel het heeft. Getuigenissen van de Heere lezen we en levensgeschiedenissen van mensen die het eeuwige leven kenden. De Psalmen laten het horen en bijzonder het spreken en het werken van Jezus Christus staat daar niet buiten. In het Hogepriesterlijk gebed heeft Jezus het beleden: En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt (Joh. 17:3).

Dat eeuwige leven begint op aarde en zet zich voort eeuwig en altoos. Het openbaart zich in liefde tot God en de naaste. Bijzonder tot allen die God liefhebben en Zijn geboden bewaren. Nu dienen we er acht op te geven dat het eeuwige leven begint als men overgaat van de dood in het leven. Het leven na de wedergeboorte. Het vernieuwde hart staat naar kennen, leren, leiden. Geloven, hopen en liefhebben. Ook mag er zijn de instemming met wat er staat in antwoord 58. Het geloof, het geloven in een eeuwig leven. Een leven nu en in het hiernamaals. Een leven hier in beginsel en straks in volkomenheid. Gelijk er verschil is tussen een knop en de bloem. Op het één volgt het ander. Als beeld wordt het gezien in de natuur. Levensbeginsel leidt tot ontplooiing en levensvoltooiing. Opvallend is wat in antwoord 58 staat aangaande de karakterisering van het eeuwige leven. Het gevoel van het beginsel van de eeuwige vreugde in het hart. Geestelijk leven is vanaf het begin een zaak van het hart. We komen dat bijzonder tegen in de Psalmen. Mijn hart roept uit tot God Die leeft en aan mijn ziel het leven geeft. Gelijk er in het leven een afwisseling kan zijn van vreugde en droefheid. Bij beide wordt het gevoel geraakt en is erbij betrokken. Het gevoel is betrokken bij de geestelijke omstandigheden. Bijzonder als het gaat over het eeuwige leven. Dat verwekt gevoelsvreugde. Temeer daar dit leven spreekt van en wijst op een vast begin. Wie dit gelooft en beleeft wil delen in die vreugde, de vreugde van 's Heeren heil. Bij gemis wordt gevraagd om het weer te kennen en te gevoelen. Er is een betrekking op de Heere. Het leven met de Heere, het beminnen van de Heere, Zijn Woord, Zijn dag en Zijn dienst. Er komt een uitzien naar de vreugde, steeds opnieuw, een uitzien naar de eeuwige Sabbat. Onderweg is er de troost van vraag 57 en het troost putten uit vraag 58. Wat zegt ons dit? Wat doet het ons?

M.C. Tanis

‘Tot een onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u.’ 1

Petrus 1:4

In de wereld is de ware rust voor Gods volk niet te vinden. In de wereld is sprake van zonde, tegenspoed en vijanden. Er wacht een erfenis in de hemel. Tot die erfenis behoort heel de wereld. Het geldt immers: Alles is uwe. Gods kinderen zijn erfgenamen van de beloften waarop zij mogen pleiten. De HEERE is hun Deel. Gods kinderen zijn erfgenamen van al de goederen van het genadeverbond. Ook de eeuwige zaligheid naar ziel en lichaam beide is hun deel. Niemand deelt van nature in die erfenis. Ieder is immers een kind des toorns. Die erfenis is louter genade. De Heere geeft in Zijn vrijmacht die erfenis aan wie Hij wil. De erfenis is vast in de dood van de Testamentmaker. Er zijn veel erfgenamen, maar iedere erfgenaam zal genoeg hebben. Petrus zegt van die erfenis dat zij onverderfelijk, onbevlekkelijk en onverwelkelijk is en zij wordt in de hemelen bewaard. De kroon die Abraham, Izak en Jakob dragen is nog steeds hetzelfde. Wie genade mag kennen, zal dit nooit meer kwijtraken. De Heere bewaart de erfenis. De erfenis is onbevlekt: rein, zuiver en heilig. In de hemel is geen zonde. Aardse paleizen, kronen en sieraden zijn verderfelijk. Rijkdom wordt vaak op een zondige manier verkregen. Rijkdom veroorzaakt hoogmoed en trots en kan in de eeuwige ondergang brengen. De erfenis is verkregen door het onbevleete Lam van God. De erfenis is een eeuwige erfenis. De erfenis kan niet gestolen worden: het is een eeuwige erfenis. Gods kinderen, de uitverkorenen, de wedergeborenen, zullen de erfenis zeker krijgen. Petrus wil dat Gods kinderen het hart naar boven heffen. Hier worden zij verdrukt en zijn zij vreemdelingen. Maar bedenk wat voor een erfenis wacht. “Hierboven heb ik een schat waar geen dief bij kan. Daar zal het de mot noch roest verderven. Bedenk: Heb ik hier geen erfenis, hierboven wordt ze voor mij bewaard. Hef dan uw hoofden omhoog, de verlossing is nabij. Bent u hier een balling, hierboven bent u een vrijgelatene. Verstoot de wereld u, bedenk dat zij u slechts uit deze wereld stoot. Te eerder zult u hierboven zijn. De verdrukkingen zullen uw verlangen doen rijzen. Maak er dan staat op. Dat zult u verkrijgen.” Waarom bent u wedergeboren? God wederbaart de uitverkorenen om hen in staat te stellen deel te krijgen aan de erfenis. De wedergeboorte is het bewijs en de zekerheid dat u de erfenis zult ontvangen. U zult erven. Uw hoop zal niet beschaamd worden. Christus, Die het Hoofd is, heeft de erfenis ontvangen. Ook Zijn leden zullen in de erfenis delen. De Heere zal het lijden om de Naam en de zaak van Christus niet onbeloond laten. De Heere zal het duizendvoudig vergelden. Was u bij tijden niet zo zeker van de erfenis dat u de drie-enige God ervoor moest danken? Moest u het niet uitroepen: ‘Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt?’ (Ps. 8:5). Toepassing: Zondaar, u kent niets van bovenstaande

zaken. Wat bent u dwaas. U zegt dat het tevergeefs is God te dienen. Zondaar, u oordeelt verkeerd over God en Zijn wegen. Het is niet tevergeefs God te dienen. De dienst van God is een zalige dienst. De Heere is een Springader van levend water, een Fontein van oneindige zegeningen voor Zijn kinderen. Zondaar, er komt een einde aan uw vermaak en plezier. U oordeelt dwaas over Gods volk. U kijkt naar hun verdrukking, kruis en tegenspoed. U denkt misschien dat Gods kinderen zwaar gezondigd hebben. Denk toch niet dat God hun God niet zou zijn omdat zij kruis en tegenspoed hebben. In Psalm 34:20 staat dat de tegenspoeden van de rechtvaardige vele zijn. U oordeelt ook dwaas over de gestalte van Gods kinderen. Hun oog druipt tot God. U vindt dat zij een treurig leven leiden. U denkt dat ze nooit blij zijn. “Maar wereld, u weet niet dat het vaak liefdestranen zijn, ja, zij huilen wel van blijdschap.” Zondaar, u hebt een verkeerd oordeel over uw bezit. De rijke dwaas had ook veel bijeen vergaderd. Maar hij moest plotseling sterven. Uw bezit brengt veel zorg en moeite met zich mee. Al wat u bezit is verderfelijk. Velen willen wel de erfenis krijgen waar Petrus over schrijft, maar zij leven er niet naar, zij blijven de zonde dienen. Op de zondeweg volgt de hemel niet. Dat is onmogelijk. Het is net zo onmogelijk dat een mens tegelijk naar boven en naar beneden kan gaan. Bedrieg u niet langer. U zult de eeuwige toorn en het eeuwige vuur erven. Zie toch eens naar de erfenis die Gods kinderen wacht. De Heere laat u de weg nog bekendmaken. Wat hebt u tegen deze weg? “Heeft die goede God u ooit enig kwaad gedaan?” In de hemel zal God gekend, genoten en verheerlijkt worden. Krijgt u nog geen zin in deze erfenis? Bedenk dat uw tijd kort is. U weet niet of u het einde van dit jaar zult beleven. “Haast u tot verkrijging van die erfenis, want als de tijd voorbij is, is het onherstelbaar.” Bent u er bekommerd over of u deelt in deze erfenis? De erfgenamen zijn uitverkoren, geroepen door Woord en Geest, wedergeboren, gekocht door het bloed van Christus, kennen heiligmaking, hebben een levende hoop, worden verdrukt en hebben de verschijning van Christus liefgehad. Dat zijn de bewijzen van het erfgenaam zijn. Zegt u: ik ben te zwak, ik kan niet staande blijven? God is sterk. Hij zal u bewaren. Zegt u: ik ben te zondig? De Heere vergeeft menigvuldig. Velen delen al in de erfenis. “U zult er ook komen en die rust zal heerlijk zijn als God Zich onmiddellijk mededeelt aan al de Zijnen en dat Hij zal zijn alles in allen. De Heere zegene dit woord aan onze harten om Zijns Zoons wil. Amen.”

A. van Heteren

SAMEN- WERKING

Soms (of vaak) lees je dingen die je voorstelling te boven gaan. Zo verging het me toen ik las over een DOE-groep (Deputaten Overleg Eenheid). U raadt het al: het gaat over drie bekende kerken. Men sleutelt verder aan een model voor samenwerkingsgemeenten.

Vanuit cg standpunt een opmerkelijk bericht. Het lijkt me niet verstandig om te denken dat dit samenwerkingstraject oplossingen biedt. Allereerst omdat in grote delen van onze kerken niet positief gedacht wordt over deze vorm van samenwerking. Ik mag met recht zelfs zeggen: tot op Synodaal niveau toe. Verder ook omdat het moeilijk lijkt om als gemeente tegelijk te behoren tot twee kerkverbanden.

Maar de praktijk is ambivalent. De samenwerkingsgemeenten worden ongemoeid gelaten. Ik besef ook dat het tij niet meer te keren is. Hoe men het ook beziet: voor velen onder ons is dit een zorgelijke ontwikkeling.

Nu had ik me voorgenomen om niet meer te schrijven over eenheid in deze richting. Omdat het echt doet denken aan een roepen in de woestijn. Ik wil dat nu verder ook niet doen. Ik voel ook mee met gemeenten die echte eenheid ervaren met genoemde kerken. Ondanks alle vragen die ik daarbij heb, lijkt het me ook niet verkeerd om samen te werken als men dat echt begeert. Maar men zal zich dan wel moeten houden aan hetgeen oorbaar en redelijk is binnen onze kerken. Ik bedoel het zo: als men wil blijven behoren tot de CGK, moet men wel blijven onderschrijven wat in onze kerken voor bondig geldt. Opvattingen die binnen de beide andere kerken gelden, gelden niet in onze kerken. Dus ontstaat er dan geen vorm van aansluiting, maar van kortsluiting. Op die manier kan men niet tegelijk behoren bij twee kerken, die qua opvattingen verschillende wegen gaan. En onder aan de streep moet er dus gekozen worden: of Christelijk Gereformeerd blijven, of aansluiting elders zoeken.

Dit wil niet gezien worden als een harde onbroederlijke conclusie. Maar wel als een eerlijke constatering. De voorkeur moet liggen bij een blijven binnen onze gelederen, want wij zijn met elkaar CG. Maar dat kan alleen als men het been bijtrekt en weer helemaal binnen de boot van het eigen kerkverband blijft.

Mijn gedachten gingen ook nog een andere kant uit. Als de loop der dingen nu zo is en als dit allemaal blijft doorgaan, dan zouden we ook eens ernstig kunnen denken over samenwerkingsgemeenten met bijvoorbeeld sommige gemeenten in de Gereformeerde Bond en de HHK.

Nu ligt dit alles ook weer niet zo eenvoudig. Ik weet niet precies of dit kerkordelijk ook mag? Moeilijk uit te zoeken want ik zie het terrein van samenwerking naar alle kanten als een wazig gebied. Ik wil zeker niet tegen de KO ingaan. Er is wat dit betreft een praktisch probleem. Het komt niet zo veel voor dat in dezelfde plaats zowel een CGK-gemeente is als een HHK-gemeente. Dat is voor een samenwerkingsmodel een haast noodzakelijk gegeven. Maar dat behoeft het per se niet te zijn. Als het independentisme werkelijk wil binnen gehaald zijn, moet dat dan ook naar

alle kanten gelden. Meer samenwerking dus ook aan de andere kant van het schip. Het wil daar immers toch niet zo van de grond komen. We zoeken dit dan ook niet alleen om de eigen kerk perspectieven te bieden, we hebben ook de roeping de beide andere genoemde kerken te zoeken en te dienen. Daar vraagt de nood der tijden om. Als het in de eigen gelederen soms moeilijker wordt, kan het een verkwikking zijn om anderen te ontmoeten als vrienden en metgezellen die de Heere vrezen.

Inconsequent? In een zeker opzicht wel. Wat ik eerst heb afgewezen, lijkt ik naar de andere kant wel te accepteren. Maar toch niet. Als het eerste per se moet doorgaan, dan pas zulke gemeentevormen aan de andere zijde in beeld gebracht.

Maar het mooiste zou natuurlijk nog iets anders zijn, namelijk dat we eenheid mogen nastreven met zowel de GKV en de NGK alsook met de PKN en de HHK. Op die manier zouden we boven deze patstelling uitkomen. U begrijpt dan inmiddels dat dit alleen mogelijk is als we allen zouden terugkeren tot die vorm van eenheid, waarover Christus sprak. In deze dagen hebben we toch ook meermalen gehoord dat geen ding bij de Heere onmogelijk zal zijn. Bij ons wel, maar bij Hem niet. Dat vraagt van ieder van ons bekering, van Vrijgemaakten zowel als van Bonders. Die noodzaak ligt er ook voor onze CG kerken. Daar zouden wij dan maar moeten beginnen. Terugkeren tot het teken van de Kerstprediking. De herders moesten goed letten op het teken van de echte en enige Zaligmaker, en dat was de kribbe. Er waren vast en zeker in Bethlehem wel andere kinderen geboren die dagen, maar die lagen niet in een krib. Dat Kind en dat Evangelie spreekt zodoende van armoede en schuld en dan ook van liefde en vergeving. Het teken van de kribbe is het teken van het kruis. Het spreekt van de rechtvaardiging van de goddeloze. Dat Evangelie is van veel kansels gepredikt, maar trekken we nu ook de consequenties? Willen we onze diepe ellende leren erkennen en belijden, willen we met de herders gaan zoeken in de donkere nacht naar het teken? Dat teken garandeert de echte prediking.

Hebben we niet allen dat teken nodig? Zoek in uw eigen gemeente naar dat teken in de prediking, en zoek het bij allen die de Heere liefhebben in onverderfelijkheid. Bekering, ook kerkelijke bekering is dat we de schapen een ogenblik kunnen verlaten om de zaligheid te zoeken buiten ons zelf, in Christus de Heere. Ik ben bang dat de herders van toen verder gevorderd waren dan wij, herders van nu. Ze wisten minder, maar hadden veel meer. Het moge in 2018 ook uw hartelijke voornemen zijn die Koning te ontmoeten.

P. Roos

Bang voor zelfbedrog.

“Ik ben zo bang dat ik me bedrieg”. De dominee komt die verzuchting in zijn pastorale werk wel tegen. Heimelijk is hij daar verblijd over, maar laat hij dat niet zeggen want het wordt hem niet in dank afgenomen. Ziet u dat positief dan, dominee? Bedrieg mij niet hoor! Maar de dominee is er verblijd over omdat hij reden heeft om te vrezen dat velen zichzelf maar wat aanpraten en op valse gronden de eeuwigheid tegemoet reizen. En als daar tegenover dan iemand is die vreest dat hij niet sterven kan, dan vat hij dat positief op. Al moet hij daar ook wel weer mee uitkijken. Omdat het geweten nu eenmaal ook onrustig kan zijn en men dus alle reden heeft om te vrezen. Toch houd ik vol dat de vrees voor zelfbedrog een onbedriegelijk kenmerk van genade kan zijn. Ik zal u zeggen waarom.

Door het wonderwerk van Woord en Geest wordt een mens aan zichzelf ontdekt. En dat ontdekkend werk duurt zolang de Geest werkt in het zondaarshart. Dat is dus tot zijn laatste snik hier op aarde. Door het ontdekkend en overtuigend werk van de Heilige Geest leert een mens zichzelf kennen in wie hij is voor God en in wie hij van nature blijft. Dan moge trap en maat verschillen, want de Heere werkt altijd naar Zijn wil en welbehagen. Maar een van de zaken die ik in mij ga ontdekken is dat ik een bedrieglijk hart heb. Dat wil twee dingen zeggen. Ten eerste dat ik mensenwerk voor Gods werk kan aanzien en andersom. En ten tweede dat ik me anders kan voordoen dan ik ben. Dan zegt Jakob: Ik ben Ezau. O, wat is de mens, wat is in Hem te prijzen! Maar wat is nu het door de Geest beoogde doel van zelfkennis? Juist, de verheerlijking van Christus! Dat betekent in de praktijk dat de vrees voor zelfbedrog, als vrucht van zelfkennis, altijd uitdrijft naar de Heere! Daar moet een mens die bang is dat hij zich vergist zich op onderzoeken. Is de klacht: “Ik ben zo bang dat ik mij bedrieg” slechts iets wat ik uit op huisbezoek of drijft het mij tot de Heere? Weet Hij er van?

Wat is oprechtheid? Is dat heiligheid of zondeloosheid? Het is eerlijkheid. Eerlijk worden naar God toe. De oudste zoon was niet eerlijk tegenover zijn vader. Hij diende hem dan wel, maar het was om loon. Ik heb voor mijn werk nooit wat terug gehad, zei hij. Hij deed of hij zijn vader lief had, maar hij had alleen zichzelf maar lief. Maar de jongste zoon was oprecht. Oprecht gemaakt. Eerlijk. Ik ben niet meer waard uw zoon genaamd te worden. Dat werd expliciet aan zijn vader duidelijk gemaakt. Zie, dat is oprecht.

Zo maakt de Heere mij oprecht en ga ik Hem belijden dat ik een bedrieglijk en onbetrouwbaar hart heb. Mijn klacht is Hem bekend. Zoekt de Heere naar waarheid in het binnenste, ik ga het ook zoeken: Laat de oprechtheid meer en meer, met de vroomheid mij behoeden. Ik ga verlegen worden om

het onbedriegelijke werk van God: Zeg Gij tot mijn ziel: Ik ben uw Heil.

Welnu, u die zegt: Ik ben zo bang dat ik me bedrieg: u kunt daar ook terecht bang voor zijn. En daarom moet u leren hopen, bouwen, leunen en vertrouwen op de Heere Jezus, Die plaatsbekledend Zijn leven van volmaakte liefde, gerechtigheid en gehoorzaamheid aan de Vader heeft geofferd. Als u de vraag gesteld wordt: wat dunkt u van uzelf, en u moet antwoorden dat u vreest voor zelfbedrog en dat u soms werkelijk gelooft dat u nog eens voor eeuwig verloren zult gaan, laat mij nu ook eens een andere vraag stellen: wat dunkt u dan van de Christus? Zoek uw behoud en de vastigheid en de enige troost in leven en sterven bij Hem en daar zult u rust vinden voor uw ziel. Want u moet tenslotte zelfs uit hetgeen u in waarheid van de Heere mocht ontvangen de grond verliezen. Christus Jezus moet uw Hope worden. En het beloftewoord van die God Die niet liegen kan. Zo blijft een waar kind van God altijd iemand die het leven niet vindt in zichzelf, maar buiten zichzelf en door het geloof de eeuwigheid tegemoet reist als Jakob: Op Uw zaligheid wacht ik, o HEERE!

Eens waart Gij niets, ik was toen AL. Ik leefde in de zonde. Maar sinds Uw Woord mij wondde, en mij de zielerust ontstal, vond ik mijzelf belogen. Mijn IK had mij bedrogen! Gij werd toen IETS. Maar ik bleef veel. ‘k Zou zelf mijn heil doen dagen, voor niets zou ik versagen. Ik droeg vol moed het zwaar gareel, der wet, maar al mijn strijden, kon niet mijn ziel bevrijden. Toen werd Gij VEEL. Maar ik bleef iets. Ik zou dan door mijn smeken, U wel het harte breken. Maar o mijn ziel, het baatte niets. De hemel ging niet open, door al dat worstelend hopen. Toen werd ik NIETS, en Gij werd AL. O grondeloos erbarmen, toen zonk ik in Uw armen. Geen hel die m’U ontroven zal! Hij, Die oneindig groot is, hoort hem die gans ontbloot is.

K. Hoefnagel

Luther over de overdenking van de Heilige Schrift (4)

In een aantal artikelen denken we – zowel in het Reformatiejaar 2017 als in 2018 – na over wat Luther naar voren heeft gebracht over de overdenking (meditatio) van de Heilige Schrift. In het eerste deel stonden we stil bij de manier waarop Luther als jonge monnik in aanraking is gekomen met de meditatie in het klooster. In het tweede deel stellen we de vraag hoe Luther in zijn werken geschreven heeft over de overdenking van de Schrift.

Schriftmeditatie

In de zomer van het jaar 1505 treedt Maarten Luther – student van begin twintig – het klooster van de Augustijner Eremieten in Erfurt in. Zijn zoektocht naar een genadig God brengt hem tot deze ingrijpende keuze.

In het klooster komt hij aanraking met drie vormen van meditatie. Allereerst de zogenaamde 'boetemeditatie'. In de tweede plaats de 'passiemeditatie' of 'lijdensmeditatie'. In de derde plaats de 'Schriftmeditatie'. Zoals ik u al eerder schreef, beschikte Luther in het Augustijnerklooster van Erfurt ook over een Latijnse Bijbel. De monniken lazen bepaalde Schriftgedeelten en overdachten die.

In de vorige bijdragen hebben we gehoord dat de eerste twee vormen van meditatie heel Luthers leven zijn meegemaakt. Sterker dan dat in de Middeleeuwen gebeurde, heeft Luther de meditatie echter steeds weer gebonden aan de woorden van de Schrift. Het zijn de woorden van de Schrift die overdacht worden. Daarmee komen we niet alleen bij de derde vorm van meditatie die Luther in het klooster heeft leren kennen. Maar ook maken we de overgang naar het tweede deel van deze artikelenserie. Daarin stellen we de vraag hoe Luther in zijn latere leven heeft geschreven over de overdenking (meditatio) van Gods Woord. Zonder enige aanspraak op volledigheid wijs ik op drie uitspraken van de reformator.

Binnenste

Om te beginnen schrijft Luther in zijn verklaring van Psalm 1: 'Mediteren is als het ware in het binnenste overdenken'. Wat hij met die wat raadselachtige woorden wil zeggen, is dat meditatie niets minder is dan het brengen van het Woord in de binnenste delen van de mens. Daarvoor is rust en tijd nodig. Van Luthers tijdgenoten weten we, dat Luther iedere dag veel tijd nam om zich af te zonderen voor gebed, studie en overdenking van de Schrift. Bekend is de uitspraak van de hervormer, dat juist wanneer hij het erg druk had, hij het zich niet kon veroorloven om slechts weinig te bidden.

Als Luther 'mediteren' aanduidt als het 'overdenken in het binnenste', klinkt daar voor ons ook nog iets anders in mee. Namelijk dat we de Heilige Geest onmisbaar nodig hebben bij het overdenken van de Schrift. Hij is het toch Die het hart van mensen, die zo in beslag genomen kunnen worden door allerlei bezigheden en beslommeringen – ook beslommeringen die het Koninkrijk van God aangaan – stil en leeg kan maken voor Zijn Woord. Want dát is nodig: dat ons hart 'leeg wordt voor God' (*vacare Deo*) om Gods Woord werkelijk te kunnen ontvangen.

Herkauwen

Een tweede beeld waarin Luther het 'mediteren' over de Schrift tekent, is het herkauwen (*ruminatio*). Dat is een oud beeld dat al in de Middeleeuwen werd gebruikt. Wij kennen het ook nog, als – soms ook in de consistorie – wordt gebeden of we het Woord mogen 'herkauwen gelijk de reine dieren'. In het beeld van het herkauwen klinken voor Luther een paar dingen mee. Allereerst dat de mond in beweging is. Vervolgens dat het voedsel in steeds kleinere stukjes wordt verdeeld. En in de derde plaats dat iemand die herkauwt, voedende kracht ontvangt.

Afzonderlijke woorden

Die drie elementen worden toegepast op het overdenken van de Schrift. Luther is er een groot voorstander van dat we de Schrift hardop zullen lezen, en hardop overdenken. Onze mond moet in beweging zijn, als we de Schrift herkauwen. Voor Luther komt daar ook dit voordeel bij, dat we het Woord dan van buitenaf via onze oren tot ons nemen. Tegenover allerlei aanvechtingen en ongeloofsgedachten die vanuit ons binnenste kunnen opkomen, wordt het Woord gesteld. Het is een advies dat we juist ook kunnen geven aan hen die met veel aanvechting en bestrijding te maken hebben: lees het Woord hardop! Bovendien is Luther ook van mening dat een goede overdenking van de Schrift betekent: de tekst in steeds kleinere stukjes verdelen, net als bij het herkauwen. Stil staan bij de afzonderlijke woorden. Die woorden als diamanten van alle kanten bezien, biddend om het licht van Gods Geest. En de afzonderlijke woorden vervolgens weer met elkaar en met het geheel van de Schrift in verband brengen. Juist in die weg wil de Heere Zijn Woord zegenen en gebruiken om hongerige harten te voeden.

Voor nu de vraag: Kennen we het geheim en de zegen van deze omgang met het gepredikte en gelezen Woord? Dat is een vraag voor alle lezers. Dat is bijzonder een vraag voor de broeders in de bediening en voor de andere ambtsdragers, wier roeping het toch is om 'Gods Woord naarstig te doorzoeken, en zichzelf gedurig te oefenen in de overlegging van de verborgenheden des geloofs' (bevestigingsformulier). Verschillende broeders zullen aan het begin van het jaar (her)bevestigd worden. De grote Herder der schapen geve een ieder van ons, geleid te worden in de grazige weiden van de Schrift om voedsel te mogen ontvangen. En om dat voedsel te mogen herkauwen.

A.J.T. Ruis

Waarschuwing aan de kerken (3)

Het is een goed initiatief van Hans Schuttel geweest om het boek van bisschop J.C. Ryle *Warnings to the churches* opnieuw voor het voetlicht te brengen. In 1972 kreeg het een vertaling van ds. C. Smits. Helaas is het toen bij die ene eerste drukte gebleven. Hier en daar kwam ik het nog wel eens tegen, maar grote bekendheid had het niet. En dat verdient dit boek met zijn eerlijke en klemmende inhoud nu juist wel. Niet alleen aan het eind van de 19^e eeuw in Engeland, maar ook hier en nu!

Acht hoofdstukken telt het. In elk daarvan beschrijft Ryle zijn zorg over ontwikkelingen die hij in de kerk van zijn dagen waarneemt. Hij analyseert de problemen die hij signaleert, hij wijst de heilloze aspecten ervan aan en vooral, hij roept op tot koerswijziging en bekering. Wie dit boek leest, zal zich laten verrassen door de actualiteit ervan. *Nieuwe wegen, oude sporen* is de titel van een soortgelijk boekje dat veel jaren geleden onder ons verscheen. Wel, zo is het nog. In de tendensen van vandaag zien we oude ketterijen in een nieuw gewaad. Ryle wil ons waarschuwen, ook nadat hij gestorven is.

Het eerste hoofdstukje is fundamenteel. Het geeft aandacht aan het wezen van de kerk. Ryle kiest daarvoor het bijbelse beeld van een gebouw. Op de Christus-belijdenis van Petrus, zo zei de Heere Jezus tot hem, “zal Ik Mijn gemeente bouwen, en de poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen.” Dus Hijzelf is de goddelijke Bouwer. Hij gebruikt daarvoor ondergeschikte middelen: “de bediening van het evangelie, de verspreiding van de Schrift, de vriendelijke bestraffing, het woord dat ter rechter tijd wordt gesproken, de overredende invloed van beproevingen. Het zijn allemaal middelen en manieren waardoor Zijn werk voortgang vindt. Maar Christus is de Architect, die toezicht houdt, en die alles wat gedaan wordt regelt, leidt en bestuurt.” [14]. Hij doet dat alles met wijsheid, met een blik van neerbuigende goed-

heid en barmhartigheid. Ook spreidt Hij veel macht ten toon bij het bouwen van Zijn kerk. Ryle vindt hierin stof tot lof en dank, “omdat het niet van zendingen, predikanten of comités afhangt.” [16].

De inhoud van dit eerste hoofdstuk is de weergave van een toespraak die hij hield voor dienaren van het Woord. Tegen het einde ervan bemoedigt hij hen. “Wees niet bang voor de kerk van Christus, broeders, wanneer predikanten sterven en heiligen worden weggenomen. Christus kan wel voor Zijn eigen zaak zorgen. Hij zal betere en helderder sterren doen opgaan. Alle sterren zijn in Zijn rechterhand. Laat alle angstige gedachten over de toekomst maar varen. Wees niet langer mismoedig door maatregelen van staatslieden of intriges van wolven in schaapskieren. Christus zal altijd voor Zijn kerk zorgen. Christus zal ervoor zorgen dat de poorten der hel haar niet zullen overweldigen! Alles gaat goed, al zien onze ogen het misschien niet. De koninkrijken van de wereld worden koninkrijken van onze God en Zijn Christus.” [25].

Voordat hij zijn waarschuwend geluid laat horen, gaat Ryle zijn broeders in de bediening dus eerst opbeuren. Opmerkelijk: hij doet dat niet door in herinnering te brengen alles wat er in het recente verleden is gepresteerd. Al de inspanning die veel trouwe dienaars en hun helpers zich getroosten. Hoe goed en voorbeeldig dat ook geweest moge zijn, het biedt geen grond voor troost en bemoediging. Van Ryle is bekend dat hij niet zo hechtte aan prestige en ambitie. Toen hij tot bisschop van Liverpool was benoemd, was er het voornemen een kathedraal in die stad te bouwen. Gelet op de enorme kosten gaf Ryle er geen prioriteit aan. Hij wilde het geld liever aan de directe bediening van het Woord besteden. Nee, als Ryle reden tot moedgeving zoekt, dan weet hij: de bron daarvan

ligt elders. Ryle verwijst zijn broeders naar Christus, de Bouwmeester en Kunstenaar. Geldt het zo niet nog? De kerk in Nederland is op haar retour. Enkele tienduizenden per jaar verlaten de gevestigde kerken. Getalsmatig is de kerk een verschijnsel in de marge geworden. De stem van de kerk en het gezag van het kerkelijk ambt leggen in onze samenleving geen of nauwelijks gewicht meer in de schaal. En inhoudelijk? De verbroekeling en de onderlinge versplintering hebben de gestalte van de kerk tot een lachwekkend fenomeen gemaakt. Kerken die zich (tot voor kort en/of nog steeds) gereformeerd noemen, zijn hard bezig zich van het gereformeerde erfgoed te verwijderen. De basis van het kerkzijn, het absolute gezag van de Heilige Schrift, wordt door velen binnen die kerken niet meer serieus genomen. De theologie ontwikkelt zich op veel fronten tot een aanpassing aan het modieuze denken. En de dominees en hoogleraren gaan voorop. Prof. dr. Marc de Vries legde bij die zere plek onlangs de vinger. Moedig liet hij optekenen uit zijn mond met betrekking tot het gezag van Gods Woord: “*Het gevolg is dat je soms het omgekeerde moet lezen van wat er bij onbevangen lezing lijkt te staan. Dan leg je de Schrift op een procrustesbed. Het betekent dat je als eenvoudig christen Gods Woord niet kunt lezen zonder de uitleg van een theoloog erbij. Die is voor zijn uitleg weer afhankelijk van de natuurwetenschap. Met die opvatting zijn we echt heel ver van huis.*”

Ver weg... Toch is Christus Zijn kerk nabij. Ondanks alle aanvallen – van buitenaf en van binnenuit – zullen de poorten der hel haar niet overweldigen. Christus Jezus kan niet liegen. Hij staat voor Zijn Woord. De kerk, Zijn werk – ze zal niet overwonnen worden, door welke macht dan ook.

J.M.J. Kieviet.

BOEKBESPREKINGEN

H. Anker, Leven met een handicap, Levensbeschrijving van H. Anker, paperback, 136 blz., € 12,50, Uitgeverij 'De Ramshoorn' Goes, ISBN 9789461151087.

Op een eerlijke en openhartige wijze schrijft Henk Anker over zijn leven. Ook over de geestelijke verwerking van zijn handicap. Hij is met een ernstige handicap geboren en ondervindt daarvan de beperking zijn gehele leven. Toch mag hij ondanks zijn handicap getrouwd zijn en vrijwilligerswerk doen op de Graaf Jan van Nassauschool te Gouda. Het boek is voorzien van kleurenfoto's. Het leest gemakkelijk. Voor mensen met een handicap en ook voor hen die daarmee te maken hebben in gezin, familie of kennissenkring is het aan te bevelen dit boek te lezen.

Ds. Joh. v.d. Poel, Mijn raad zal bestaan, Bijbels dagboek. Gebonden, € 19,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-94-0290-5144.

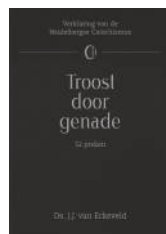
Ds. Joh. van der Poel (1909-1981) was een bekend en geliefd predikant in het kerkverband van de Oud Gereformeerde Gemeenten en daarbuiten. Hij had singuliere gaven, door genade was er een godvruchtige levenswandel en hij had een beminlijk karakter. Uit zijn nagelaten werken is een dagboek samengesteld. Hij was in eigen oog de allerslechtste knecht van de allerbeste Meester. Hij had een geheel eigen taalgebruik. Ter kennisname geven wij de nieuwjaarsmeditatie door die gaat over Lukas 13:8b 'Heere, laat hem ook nog dit jaar, totdat ik om hem gegraven en mest gelegd zal hebben.' "Zo ligt het oude jaar weer achter en een nieuw jaar ligt voor ons. We weten wel wat er in het oude jaar heeft plaatsgehad. Maar hoe het in het pas begonnen jaar zal gaan, dat weten we niet. Job zegt: 'Wij zijn van gisteren en wij weten niet!' Wij kunnen nog niet weten of zeggen of we over vijf minuten hier nog staan of zitten. Het kan nog binnen vijf minuten of met een onderdeel van een seconde dat God de pols stilzet, en de mens is niet meer! Het is de gewoonte dat men op Nieuwjaarsdag elkaar een gelukkig Nieuwjaar wenst. Er zal wel veel gehuicheld worden, maar er zullen er ook altijd zijn die het wel menen. Ze wensen elkaar 'het beste' toe. Maar het beste is ... een nieuw hart! Het beste wat ons kan overkomen in het nieuwe jaar is een God voor ons hart, een Borg voor onze schuld, en de Verzegelaar van God de Heilige Geest in het werk van de Middelaar. Dat is het beste! Ik weet geen grotere rijkdom. Zouden we elkander een grote som goeds toewensen, we zouden er maar

last van hebben om het te bewaren. Maar waar genade is, daar hoeven we zelf niets te bewaren. Daar bewaart God het voor de Zijnen. Hij zorgt voor hen. Het is ook goed om elkander een gezond lichaam toe te wensen. Dat is ook veel. Dat is een van de grootste weldaden, na genade. Maar wanneer worden ze gewaardeerd? O, dat dit nieuwe jaar een bekeringsjaar voor ons, voor u en voor onze catechisanten geschonken mocht worden."

John Bunyan, Een waar gebed. Gebonden, 92 blz., € 11,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 94 0290 5014.

Dit boekje is verschenen als deel 6 in de serie Puriteinse teksten. In deze serie verschijnen unieke, niet eerder in het Nederlands gepubliceerde teksten van bekende puriteinen. De oorspronkelijk titel van deel 6 luidt 'Praying in the Spirit' (1662). Bunyan schreef dit werkje in de gevangenis. Hij kiest positie tegen het gebruik van formuliergebeden. Op blz. 9 omschrijft Bunyan het gebed als volgt "Het gebed is een oprechte, gevoelige, vurige uitstorting van het hart voor God, door Christus, in de kracht en met de hulp van de Heilige Geest." Bunyan stelt het bidden door de Geest boven het gebedenboek van de kerk uit zijn dagen. In kort bestek wordt veel geboden. Het is een geschikt boekje om weg te geven. Op blz. 74 kwamen we een storende fout tegen. Daar staat 'matigheid' terwijl er 'magerheid' zou moeten staan (Psalm 106:15). In de toepassing wordt gewaarschuwd tegen het zoeken van menseneer. Ook wordt er gewaarschuwd tegen kwalijk bidden (blz. 74). "God zal ons gebed evenmin aannemen als we vragen om verkeerde dingen, of als we wel bidden om goede dingen, maar we daarmee onze lusten willen bevredigen en ze voor verkeerde doelen willen gebruiken."

Ds. J.J. van Ekeveld, Troost door genade, verklaring van de Heidelbergse Catechismus, gebonden, 52 preken, 674 blz., € 59,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 94 6278 8978.

Zo vlak na de Kerstdagen lijkt het ons goed iets weer te geven uit een preek over zondag 11 die gaat over de Naam Jezus. Zo kunt u kennis maken met de inhoud van deze keurig uitgegeven en inhoudsvolle Catechismusverklaring. Veel behartenswaardige dingen worden door de auteur naar voren gebracht. We lezen op de blz. 156 en 157 "De Naam Jezus ... We kunnen er maar iets van zeggen. Daar ligt zo'n volheid in en het laat zich oneindig veel beter door het geloof beleven dan dat ik het zeggen kan. Maar de Vader heeft Hem die Naam

gegeven. Hij heeft die Naam gedragen. De Heilige Geest verklaart Hem aan het hart. Als we dat overdenken, zien we vanuit die ene Naam dat de drie-enige God, Vader, Zoon en Heilige Geest, de God is van volkomen zaligheid. De Vader heeft Hem al van eeuwigheid gegeven. Hij had niet méér kunnen geven dan Zijn eigen Zoon. Niet voor vrienden, maar voor vijanden. Niet voor rechtvaardigen, maar voor goddelozen. En de Heilige Geest verklaart Hem in het hart als de Geest van Christus, van Wie Hij gezegd heeft: 'Die zal Mij verheerlijken.' Maar alleen de Zoon draagt deze Naam. We noemen de Vader niet de Zaligmaker en we noemen de Heilige Geest ook niet de Zaligmaker. Als we over de Zaligmaker spreken, denken we aan de Zoon Jezus. Hij is gekomen, Hij heeft de zaligheid verworven in Zijn bitter lijden en sterven. In Hem wordt het ons geopenbaard en onder de hemel is er geen andere naam tot zaligheid gegeven dan deze Naam. Dan hoor ik Paulus zeggen: 'Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke gave.'

Is die Jezus niet alle aanneming waardig? Dan hoor ik diezelfde apostel zeggen: 'Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat in Christus een volkomen zaligheid is. En ik ben de voornaamste van die zondaren die in Hem die zaligheid gevonden heeft.' Zijn gewilligheid is zo groot. Zijn algenoegzaamheid is zo volkomen. Wie de Zoon heeft, die heeft het leven. Wie de Zoon van God niet heeft, die heeft het leven niet. Dan hoor ik Petrus zeggen tegen Cornelius in Handelingen 10 dat een ieder die in Hem gelooft, vergeving van zonde zal ontvangen. Ik las van een Schotse dominee die een jonge man op bezoek kreeg. De jonge man vertelde onder tranen dat hij zoveel gezondigd had. Die jongen liep in zijn ongeluk over de wereld. Toen vroeg de dominee: 'Beste jongen, wat is dan je grootste zonde?' Terwijl de tranen over zijn wangen liepen, zei de jongen: 'O, dat ik dát gedaan heb en dat ik dáár geweest ben en dat ik met die vrienden ben omgegaan.' Toen zei de dominee: 'Ach, dat is je grootste zonde niet, wat is je grootste zonde?' De jongen antwoordde: 'Het is nog erger, ik heb weleens gevloekt en heb weleens gedanst en heb gezondigd tegen het zevende gebod.' Toen zei die dominee weer: 'Nee, dát is je grootste zonde niet.' De jongen vroeg: 'Maar dominee, wat is dán mijn grootste zonde?' Het antwoord luidde: 'Dat je altijd nog aan Jezus voorbij kon leven, aan die trouwe Zaligmaker, Die zegt: Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven. Dat is je grootste zonde.' Wat een Bijbels antwoord! Want als het gaat over de Heilige Geest, dan zegt Christus: 'Die zal de wereld overtuigen van zonde.' Welke zonde? 'Dat ze in Mij niet geloofd hebben.' Dat is de grootste zonde.

Maar nu wordt deze Jezus u nog verkondigd. Wanneer wij aan Hem voorbij leven, is dat een belediging voor de Vader Die Hem gaf. Het is een belediging voor Christus Die Zichzelf gaf. Wat hebben we de Heilige Geest nodig, want Hij is het Die Christus in het hart verklaart. Hij trekt de zondaar tot Christus. Dan kunt u niet meer bij Hem vandaan blijven. Brakel zegt: 'Dan trekt de dierbaarheid van Jezus mijn handen, mijn voeten en mijn ogen, ja, heel mijn hart naar Hem toe.' En wie Hem vindt, die vindt het leven!"

Van de redactie

Verschijning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. dinsdag 23 januari 2018. Kopij graag binnen donderdag 11 januari.

Nieuwjaar

De Heere gedenke alle scribenten en de mensen die voor de uitgave van ons blad zorgen bij drukkerij Crezee. De Heere zegene de uitgave van ons blad.

Ds. J.M.J. Kieviet

Bij ds. Kieviet is een kwaadaardig gezwel in een nier geconstateerd. Nu we dit schrijven moeten er nog nadere onderzoeken plaatsvinden. We hopen van harte dat alles in die zin zal mogen meevallen dat operatie en indien nodig verdere behandeling ter genezing kan plaatsvinden. De Heere sterke ds. Kieviet en zijn vrouw en allen die verder lief en dierbaar zijn.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden). Tel. 0341- 565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.
Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 25,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 27,- per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.
Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

Ds. A. Schot, Behouden in de vrijstad, gebonden, 138 blz., € 14,95, Uitgeverij De banier, Apeldoorn, ISBN 978-94-0290-4628.

De auteur is predikant van de Gereformeerde Gemeente te Nunspeet.

De opgenomen preken over de vrijsteden zijn gehouden in Nunspeet in de zomer van 2016. Het bijzondere is dat er na de eerste twee preken over de vrijsteden zes preken zijn opgenomen over de afzonderlijke vrijsteden waarin lijnen getrokken worden naar Christus. Iets uit dit boek willen wij doorgeven. We lezen op blz. 21 "Het is ongekend, ongedacht en onverwacht voor doodslagers, maar het is werkelijkheid. En het wordt nog ervaren als het oog des geloofs op dat offer geslagen mag worden. Als de hand des geloofs dat bloed mag aangrijpen, dan is er kracht in het bloed." Op blz. 23 lezen wij "Geliefden, het komt op de toepassing aan. Stond u reeds bij het brandofferaltaar? En hoe stonden wij daar? Als een Adonia? Als een Joab? Ach, het zal u niet baten. Of stond u daar werkelijk als een doodschuldige? Dan hebt u ongetwijfeld mogen ervaren dat er geen betere plaats is voor doodslagers dan de plaats die de Heere besteld heeft. Dan wordt de plaats van het brandofferaltaar ook de plaats van de verwondering."

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email: webwinkel@evangelischcentrum.be
Telefoon (0032)92230560

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar
(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

Begrafenisonderneming
de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen

Hardinxveld-Giessendam	Dordrecht e.o.	Waardenburg	
0184 - 61 11 54	078 - 641 27 40	0418 - 65 20 39	
 H. de Jongh	 D.D.E. Meliëste	 M.K. Ligthart	 A.J. van Lieburg

Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

**UW ADVERTENTIE
IN KLEUR?***

Neem contact
op met de
administratie!

* Alleen mogelijk op de achterzijde.

Zaterdag 13.01.2018 *2e zaterdag van het jaar*

**Traditioneel
NIEUWJAARS-
CONCERT**

MARCO DEN TOOM

Reserveren:
www.marcodentoom.nl
Volwassen € 15,00 | tot 15 jaar € 6,00

Entree:
Bij de kerk
Volwassen € 17,50 | tot 15 jaar € 7,50

Gratis!
Portie saté in de pauze

Deuren open
18.45 uur

Aanvang
19.30 uur

De kerk is verwarmd!

Special guest!
Spectaculair gastoptreden!

Grote of St. Laurenskerk Rotterdam